

ΒΟΥΛΗ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

ΧΑΡΑ ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
ΒΟΥΛΕΥΤΗΣ ΔΡΑΜΑΣ
ΤΟΜΕΑΡΧΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΚΙΝΗΜΑ ΑΛΛΑΓΗΣ

Παρασκευή, 09 Δεκεμβρίου 2022

ΑΝΑΦΟΡΑ

Προς: Την Υπουργό Παιδείας και Θρησκευμάτων, κα Ν. Κεραμέως

Θέμα: «Αποδυνάμωση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης».

Σε συνέχεια της με Αρ. Πρωτ. 2759/24-6-2022 Αναφοράς, η οποία παραμένει αναπάντητη, επανέρχομαι σήμερα με την παρούσα και με αφορμή την Επιστολή-Διαμαρτυρία της Πανελλήνιας Ένωσης Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.) – Παράρτημα Αττικής, μετά τη Συνεδρίαση της Διοικούσας Επιτροπής της 23^{ης} Νοεμβρίου 2022, στην οποία ομόφωνα διαπιστώθηκε η διαρκής υποβάθμιση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) και συνακόλουθα της Εκπαίδευσης της Αειφορίας (Ε.Α.).

Στην διαμαρτυρία της Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε. Αττικής επισημαίνονται τα σημαντικά προβλήματα που έχουν συσσωρευθεί στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση και τα οποία χρήζουν άμεσης ρύθμισης, ιδιαίτερα τώρα που το εκπαιδευτικό σύστημα επανέρχεται σε μια κανονικότητα μετά τα 2,5 χρόνια πανδημίας. Τονίζεται ότι η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση πρέπει να ενισχυθεί κυρίως επειδή η λανθασμένη διαχείριση του περιβάλλοντος έχει άμεση επίδραση στην ποιότητα της ζωής και ειδικά τώρα, μια εποχή όπου η κλιματική κρίση απειλεί σοβαρά τις ζωές μας, το φυσικό περιβάλλον, τις υποδομές, την οικονομία και τη βιωσιμότητα της ανάπτυξης.

Ενδεικτικά, στην επιστολή-διαμαρτυρία, αναφέρονται κάποια από τα σοβαρά προβλήματα, όπως:

- Το ξεκαθάρισμα της σχέσης Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και της Εκπαίδευσης για την Αειφορία.
- Την έγκαιρη κάλυψη των κενών που προκύπτουν σε θέσεις Υπευθύνων Διευθύνσεων και Παιδαγωγικών Ομάδων Κ.Ε.ΠΕ.Α. (ΚΠΕ).
- Την κάλυψη των κενών, στο σύνολο των προβλεπόμενων θέσεων εκπαιδευτικών, στα 4 ΚΠΕ/Κ.Ε.ΠΕ.Α. που λειτουργούν στην Αττική και στο νεοϊδρυθέν στο Πάρκο Α. Τρίτση και τη διασφάλιση ύπαρξης των απαιτούμενων υποδομών και εξοπλισμών για τη λειτουργία των ΚΠΕ/Κ.Ε.ΠΕ.Α..
- Τη χρηματοδότηση των ΚΠΕ από το ΙΝΕΔΙΒΙΜ, που έχει ουσιαστικά παγώσει από το 2019 και μόνο λογαριασμοί νερού, ηλεκτρικού και τηλεπικοινωνιών πληρώνονται τακτικά, μέχρι στιγμής, από το ΙΝΕΔΙΒΙΜ και χρηματοδοτούνται κάποιες ελάχιστες συντηρήσεις.

Σας επισυνάπτω την Επιστολή-Διαμαρτυρία της Πανελλήνιας Ένωσης Εκπαιδευτικών για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση (Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.) - Παράρτημα Αττικής, και ζητώ να εξετάσετε και να προβείτε στις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου να υπάρξει ουσιαστική στήριξη στην Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία, τόσο στον πυρήνα της όσο και στις δομές της.

Η αναφέρουσα βουλευτής

Χαρά Κεφαλίδου

Π.Ε.ΕΚ.Π.Ε.

**ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΑ ΕΝΩΣΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΗ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΤΤΙΚΗΣ**

Αργοναυτών 34 – Τ.Κ. 16452 – Αργυρούπολη, τηλ., [redacted]

Email: [redacted] , secretary@kpea.gr

Θέμα: Διαμαρτυρία της ΠΕΕΚΠΕ Αττικής για αποδυνάμωση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης.

Στη Συνεδρίαση της Διοικούσας Επιτροπής της ΠΕΕΚΠΕ Αττικής της 23^{ης} Νοεμβρίου 2022 ομόφωνα διαπιστώθηκε η διαρκής υποβάθμιση της Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης και συνακόλουθα της Εκπαίδευσης για την Αειφορία. Οι προσπάθειες της ΠΕΕΚΠΕ Αττικής μέσα από την σημαντική επιμορφωτική της δραστηριότητα σε συνεργασία με Επιστημονικά Ιδρύματα, τις θεσμικές υποστηρικτικές δομές, το ΙΕΠ, τα Σχολεία, την Αυτοδιοίκηση, πάντα με μεγάλη συμμετοχή εκπαιδευτικών αλλά και τη συνεργασία διαλόγου με το Υπουργείο και το ΙΕΠ και τους Εκπαιδευτικούς, διαχρονικά κατέτειναν στην ποιοτική αναβάθμιση και αποτελεσματικότητα του θεσμού για τα παιδιά και για την κοινωνία.

Έτσι ως ΠΕΕΚΠΕ Αττικής αποφασίσαμε να διαμαρτυρηθούμε προς όλους τους αρμόδιους εμπλεκόμενους φορείς και να ενημερώσουμε αυτούς και τα πολιτικά Κόμματα για τα σοβαρά προβλήματα που έχουν συσσωρευθεί, ελπίζοντας ότι θα ασχοληθούν με αυτά, διότι η κατάσταση τείνει να καταστεί μη αναστρέψιμη. Η κατάσταση αυτή είναι απαράδεκτη σε μια εποχή που η Κλιματική Κρίση απειλεί σοβαρά τις ζωές, το φυσικό περιβάλλον, τις υποδομές, την Οικονομία και την βιωσιμότητα της ανάπτυξης. Αν το 1990 βλέποντας την επίδραση της λανθασμένης διαχείρισης του περιβάλλοντος στην ποιότητα της ζωής λέγαμε ότι «η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση είναι αναγκαιότητα για το εκπαιδευτικό σύστημα», τι να πούμε σήμερα που έχουμε όλο και πιο συχνά μαζικές καταστροφές στη φύση, στους οικισμούς, στις συγκοινωνίες, στις παραγωγικές υποδομές και εκατόμβες ανθρώπων θυμάτων; Η Περιβαλλοντική Εκπαίδευση ως βασικό υποσύνολο της Εκπαίδευσης για την Αειφορία νομίζουμε ότι πρέπει να ενισχυθεί. Όλα είναι θέμα Παιδείας και η σχέση μας με το Περιβάλλον είναι θέμα Περιβαλλοντικής Παιδείας

Παραθέτουμε λοιπόν κάποια σημαντικά θέματα που θεωρούμε ότι χρήζουν άμεσης ρύθμισης και παρακαλούμε, τώρα, μετά τα 2,5 χρόνια της Πανδημίας και των περιοριστικών μέτρων, καθώς το εκπαιδευτικό σύστημα επανέρχεται σε μια κανονικότητα με απόλυτη προτεραιότητα στην δια ζώσης Εκπαίδευση, να δοθεί η πέπουσα βαρύτητα στην Περιβαλλοντική Εκπαίδευση:

- Το ξεκαθάρισμα της σχέσης Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης (Π.Ε.) και της Εκπαίδευσης για την Αειφορία (Ε.Α.) . Οι 17 στόχοι του ΟΗΕ δεν αναφέρονται όλοι στο Περιβάλλον. Εξ άλλου, το γεγονός ότι η Διεύθυνση Εκπαίδευσης για την Αειφορία λειτουργεί περιλαμβάνοντας κυρίως Τμήματα για τις Σχολικές Δραστηριότητες για το Περιβάλλον, τον Πολιτισμό και την Υγεία και πάλι δεν καλύπτει θεματικά όλο το φάσμα αλλά ούτε και το πλαίσιο εφαρμογής των πολύμηνων προγραμμάτων απευθύνεται στο σύνολο των μαθητών. Σίγουρα η Π.Ε. είναι βασικό υποσύνολο της Ε.Α. και από τη γέννησή της συνδέεται με τις κοινωνικές και ανθρωπιστικές αξίες αλλά η Ε.Α. πρέπει να διατρέξει τα Αναλυτικά όλων των γνωστικών

αντικειμένων (ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ) του Σχολείου (π.χ. Οικονομία, Δίκαιο, Ελληνικά, Ιστορία, Κοινωνιολογία, Φυσική, Χημεία, Πολιτική Αγωγή κλπ) και η Διεύθυνση για την Αειφορία να ενισχυθεί και να αναδιαρθρωθεί.

- Οι προτεραιότητες στη θεματολογία. Ας είναι σύμφωνες με την Παγκόσμια, Εθνική και τοπική πραγματικότητα με αξιολόγηση της σπουδαιότητας των θεμάτων, με ολιστική θεώρηση και σύμφωνα με την παρότρυνση «Σκέψου παγκόσμια-Δράσε τοπικά». Η διδασκαλία να στηρίζεται σε τεκμηριωμένη διεπιστημονική προσέγγιση, με ομαδική εργασία, δημοκρατικό διάλογο, βιωματικές εφαρμογές και συμμετοχικότητα.

- Η καλή συνεργασία των Εκπαιδευτικών στο Σχολείο, η καλή συνεργασία των Σχολικών Συμβούλων, των Υπευθύνων ΠΕ και των ΚΠΕ (ΚΕΠΕΑ) με στόχο πάντα τις καλύτερες υπηρεσίες για τα παιδιά και τους Εκπαιδευτικούς. Για τις συνεργασίες αυτές πρέπει να προβλεφθεί χρόνος στο καθηκοντολόγιο και εντός του εργασιακού ωραρίου.

- Διάφορα άλλα θεσμικά ζητήματα που εμποδίζουν την καλή ανάπτυξη του θεσμού στα Σχολεία όπως η απουσία κινήτρων για ανάληψη προγραμμάτων Π.Ε., η κατάργηση της δυνατότητας συμπλήρωσης ωραρίου με πρόγραμμα Π.Ε., ο αποκλεισμός από τα Εργαστήρια Δεξιοτήτων ειδικοτήτων και εκπαιδευτικών με πλούσια ενασχόληση στην Π.Ε. , η ανυπαρξία χρηματοδοτήσεων. (Στα Εργαστήρια Δεξιοτήτων και στα πολύμηνα προγράμματα προτείνουμε να εντάξουμε και την ολοκληρωμένη θεματολογία που συζητήσαμε στο Σύλλογό μας «ΟΧΙ ΣΤΗ ΒΙΑ» στις διανθρώπινες σχέσεις, στη διαχείριση της φύσης και στις σχέσεις των χωρών.)

- Η διαπίστωση μεγάλου κενού στο Λύκειο (στους αυριανούς πολίτες που ήδη ψηφίζουν και οδηγούν) όπου ούτε Εργαστήρια Δεξιοτήτων υπάρχουν ούτε αναπτύσσονται πολλά πολύμηνα προγράμματα.

- Η έγκαιρη κάλυψη των κενών που προκύπτουν σε θέσεις Υπευθύνων Δ/νσεων και Παιδαγωγικών Ομάδων ΚΕΠΕΑ (ΚΠΕ). Στους υποστηρικτικούς θεσμούς της Π.Ε. στην Αττική, δυστυχώς το ανθρώπινο δυναμικό συνεχίζει να φυλλοροεί. Στις Δ/νσεις Α/θμιας και Β/θμιας Εκπ/σης της Αττικής τα κενά των Υπευθύνων Π.Ε. και των υπόλοιπων Σχολικών Δραστηριοτήτων δεν καλύπτονται άμεσα ή δεν καλύπτονται καθόλου. Για παράδειγμα στην Δ/νση Β/θμιας Αν. Αττικής, την τελευταία τριετία τουλάχιστον δεν έχει τοποθετηθεί Υπεύθυνος Π.Ε. Με την έναρξη της φετινής σχολικής χρονιάς τα κενά πολλαπλασιάστηκαν, ενώ παρουσιάστηκε και το φαινόμενο στην Β/θμια Α΄ Αθήνας, την πολυπληθέστερη Δ/νση της Αττικής, να μην υπάρχει ούτε ένας Υπεύθυνος Σχολικής Δραστηριότητας (Π.Ε., Α.Υ., Π.Θ.). Ο ρόλος των Υπευθύνων είναι συμβουλευτικός και όχι διεκπεραιωτικός .

- Στα 4 ΚΠΕ/Κ.Ε.ΠΕ.Α που λειτουργούν εδώ και χρόνια στην Αττική και στο νεοϊδρυθέν στο Πάρκο Α. Τρίτση, οι υπηρετούντες είναι λιγότεροι από τους μισούς από το σύνολο των προβλεπόμενων θέσεων. Μόνον 2 εκπαιδευτικοί σε κάθε ΚΠΕ αντί των συνήθως προβλεπόμενων 6 ή 7 (και παλαιότερα 9), υπηρετούν στα ΚΠΕ Αργυρούπολης, Λαυρίου και Ελευσίνας. Εντύπωση προκαλεί η περίπτωση του πολυδιαφημισμένου ΚΕΠΕΑ του Πάρκου Α. Τρίτση, όπου οι εκπαιδευτικοί περιμένουν ακόμα τις υποδομές που προβλέπει η Σύμβαση. Σύμβαση που το ένα μέρος είναι το Υπουργείο Παιδείας (και ψάχνει 4 μήνες τώρα να δει τι συμβαίνει) ενώ η Διοίκηση του Φορέα Διαχείρισης κάνει ότι δεν γνωρίζει λες και η Διοίκηση στη χώρα μας δεν έχει συνέχεια. Εν τω μεταξύ στους χώρους έχουν εγκατασταθεί ΜΚΟ και η Περιφέρεια Αττικής χρηματοδοτεί! Τρεις Εκπαιδευτικοί προσπαθούν χωρίς υποδομές, εξοπλισμούς και χρηματοδότηση. Τους έχουν παραχωρήσει ένα λυόμενο και έτσι έχουμε και «ΚΠΕ κοντέινερ», δηλαδή χωρίς τις προβλεπόμενες υποδομές και εξοπλισμούς, που είναι

εργαλεία εκπαίδευσης. Είναι φανερό ότι το Υπουργείο πρέπει να διασφαλίσει την ύπαρξη των απαιτούμενων υποδομών και εξοπλισμών για τη λειτουργία των ΚΠΕ/ΚΕΠΕΑ. Με την ευκαιρία διερωτώμεθα τι έγινε με το ΚΠΕ Αθηνών που τόση προεργασία είχε γίνει και τι έγινε με το ΚΠΕ στη Β' Διεύθυνση Αθηνών; Η Περιφέρεια Αττικής με το μισό μαθητικό και εκπαιδευτικό πληθυσμό της χώρας και τα οξυμμένα περιβαλλοντικά προβλήματα (ρύπανση, ενεργειακό, κυκλοφοριακό, έλλειψη πρασίνου, πυρκαγιές, λειψυδρία, σκεπασμένα ρέματα και ποτάμια κα) έχει τα λιγότερα ΚΠΕ.

- Η Περιφερειακή Διεύθυνση Εκπ/σης Αττικής την τελευταία πενταετία δεν έχει προβεί σε καλύψεις των κενών που κάθε χρόνο αυξάνονται. Διάφορες γραφειοκρατικές δικαιολογίες προβάλλονται ενώ στο παρελθόν σύμφωνα με την ΥΑ83691/Γ7/22-07-2011 (ΦΕΚ 1981/Β/7-9-2011) που αναφέρεται ακόμα στα σκεπτικά των Υ.Α., ο Περιφερειακός Διευθυντής είχε τη δυνατότητα να καλύπτει τα κενά. Εξ άλλου το σημερινό εμπόδιο που προβάλλει η Περιφερειακή Διεύθυνση Αττικής για το Ν. 4876/23-12-2021 σχετικά με τη συμπλήρωση του αριθμού 3 εκπαιδευτικών ότι αναφερόταν στο προηγούμενο σχολικό έτος, μπορεί τάχιστα να παρακαμφθεί με Τροπολογία 2 ΓΡΑΜΜΩΝ που θα λέει ότι εκείνος ο Νόμος ισχύει και για τη φετινή σχολική χρονιά. Άλλωστε υπάρχουν Περιφερειακές Διευθύνσεις, όπως η Π.Δ.Ε. Κρήτης και η Π.Δ.Ε. Ηπείρου που εξέδωσαν προσκλήσεις εκδήλωσης ενδιαφέροντος για πλήρωση κενών ή κενούμενων θέσεων ΚΕΠΕΑ για την τρέχουσα σχολική χρονιά (2022-23) σύμφωνα με εκείνο το Νόμο!

- Η χρηματοδότηση των ΚΠΕ από το ΙΝΕΔΙΒΙΜ έχει ουσιαστικά παγώσει από το 2019 και μέχρι στιγμής μόνο λογαριασμοί νερού, ηλεκτρικού και τηλεπικοινωνιών πληρώνονται τακτικά από το ΙΝΕΔΙΒΙΜ και χρηματοδοτούνται κάποιες ελάχιστες συντηρήσεις. *(Το ΙΝΕΔΙΒΙΜ οφείλει την ύπαρξή του στην ανάπτυξη του θεσμού των ΚΠΕ όταν στη δεκαετία του 1990 χρησιμοποιήθηκαν οι Μαθητικές Εστίες του ΕΙΝ. Του ανατέθηκε τότε και διαχειριστικός ρόλος και έτσι δεν διαλύθηκε το Ίδρυμα δεν απολύθηκαν οι εργαζόμενοι και έγινε η αρχή της μετεξέλιξής του)* Κάποιες διαδικασίες προμηθειών βασικών αναλωσίμων που έχουν ξεκινήσει εδώ και τρία χρόνια, βρίσκονται ακόμα στο δρόμο, ενώ δεν προβλέφθηκε ούτε προβλέπεται στο άμεσο μέλλον η ανανέωση του βασικού ηλεκτρονικού εξοπλισμού, ο οποίος είναι πλήρως παρωχημένος και ανεπαρκής (Η/Υ δεκαπενταετίας με Windows XP). Στα χρόνια που η εξ αποστάσεως εκπαίδευση και επιμόρφωση και η παροχή ηλεκτρονικών υπηρεσιών έχει καταστεί απαραίτητη, είναι αδιανόητο το ότι δεν προβλέπονται δαπάνες για την αναβάθμιση του εξοπλισμού ή τη συντήρηση και επικαιροποίηση των ιστοσελίδων ... *(Ο κατάλογος είναι μακρύς και αυτή τη στιγμή δεν έχει νόημα να αναφερθούμε σε περισσότερες αδυναμίες και δυσχέρειες.)*

Ας ελπίσουμε ότι όλες οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και των εποπτευόμενων φορέων του θα πράξουν τα δέοντα και θα στηρίξουν ουσιαστικά την Εκπαίδευση για το Περιβάλλον και την Αειφορία, τόσο στον πυρήνα της, όσο και στις δομές της. Πρέπει να ληφθούν θεσμικά μέτρα που θα εξασφαλίζουν τη Συνεργασία και αξιοποίηση κάθε δυνατότητας στα πλαίσια των πολύμηνων προγραμμάτων, των Εργαστηρίων Δεξιοτήτων που απευθύνονται σε όλα τα παιδιά του Δημοτικού και του Γυμνασίου (ενώ είναι μεγάλο το κενό στα Λύκεια), των επισκέψεων στα ΚΠΕ που προσφέρουν ποιοτική βιωματική προσέγγιση και των Δικτύων που διευρύνουν με τη συνεργασία τη θεώρηση των ζητημάτων. Το έργο

τόσων δεκαετιών είναι μια στέρεη βάση για τη συνέχεια της δημιουργικής προσπάθειας. Σε αυτό επάνω πρέπει να στηριχθεί κάθε συνέχεια.

Η δίκαιη και αξιολογική ενίσχυση όλων των υποστηρικτικών δομών και θεσμών είναι απαραίτητη για την εκπαιδευτική αποτελεσματικότητα και τη σωστή διαχείριση των ανθρώπινων και οικονομικών πόρων. Για παράδειγμα, δεν είναι λογικό όλα τα ΚΕΠΕΑ να στελεχώνονται με τον ίδιο αριθμό εκπαιδευτικών και να χρηματοδοτούνται με τα ίδια ποσά, ανεξάρτητα από το μαθητικό πληθυσμό στον οποίο απευθύνονται, ανεξάρτητα από το έργο που παράγουν και ανεξάρτητα από τις υποδομές που έχουν. Μετά από 30 χρόνια μπορεί να γίνει τέτοια αξιολόγηση. Τα απολογιστικά στοιχεία που στέλνονται ανελλιπώς καιρός είναι να αξιοποιηθούν. Και μια και αναφερθήκαμε στα ΚΕΠΕΑ (ΚΠΕ), παρακολουθώντας τους συγκινητικούς λόγους των εκπροσώπων όλων των κομμάτων στην κοινή Συνεδρίαση των Επιτροπών της Βουλής για τα Δικαιώματα των Νέων και για την Περιβαλλοντική Εκπαίδευση, τον περασμένο Φεβρουάριο νοιώσαμε αισιοδοξία. Όμως τίποτα δεν είδαμε να αλλάζει από τότε αλλά και τίποτα να μην προτείνουν τα κόμματα σε αυτόν τον κρίσιμο Τομέα της Παιδείας. Δυστυχώς, αποδεκατισμένα ΚΠΕ συνεχίζουν να υπολειτουργούν την εποχή της όξυνσης της Κλιματικής Κρίσης και ανοίγει η όρεξη Δήμων, Φορέων Διαχείρισης κλπ να τα βλέπουν ως κτίρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για άλλες χρήσεις με άλλα κριτήρια ακόμα και με αυθαίρετη παραβίαση των Συμβάσεων που έχουν υπογράψει με το Υπουργείο Παιδείας.

Για τη Διοικούσα Επιτροπή

Ο Γενικός Γραμματέας

Ο Πρόεδρος

Γιώργος Φαραγγιτάκης

Θεμιστοκλής Σμπαρούνης